

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inseti ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, insetate in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

»Naša Straža« izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprte reklamacije so poštine proste. Telefon interurban št. 113.

126 številka.

MARIBUR, dne 18 decembra 1925.

Letnik I.

Nadzor nad občinskimi financami.

Pod tem naslovom je objavil »Opčinski Upravnik« v Zagrebu dne 12. decembra t. l. naslednji članek dr. Jos. Hojn je ca, ki ga objavljamo v slovenskem jeziku:

Gospod finančni minister je izdal 1. septembra 1925 pod brojem D. R. 1188.860 pravilnik o odobravanju in izvrševanju proračuna samoupravnih teles v novih krajih kraljevine (izven Srbije in Črnogore). Sodeč, da je ta pravilnik ne samo neprimeren, marveč, da je z njim g. minister prekoračil svojo kompetenco, sem preko predsedništva narodne skupščine na njega vložil motivirano vprašanje, na koje sem dobil ta odgovor:

»Gospod poslanec!

Na vaše vprašanje, ali hočem pravilnik o odobravanju in izvrševanju proračuna samoupravnih teles v novih krajih kraljevine (izven Srbije in Črnogore) umakniti ali postaviti izven veljave, koje vprašanje mi je bilo radi odgovora dostavljeno s pismom gospoda predsednika narodne skupščine z dne 26. oktobra t. l. br. 3814, imam čast Vam sporočiti, da imenovani pravilnik ne morem umakniti niti ga razveljaviti. Ta pravilnik, kakor se vidi iz njega, sem predpisal v smislu čl. 97. ustave in zakonskih predpisov v njej, ker čl. 142. ustave določa, da se za njegovo izvršenje brigajo predsednik ministrskega sveta in vsi ministri.

Ker je v čl. 97. ustave predpisano, da gospodarstvo samoupravnih edinic stoji pod nadzorstvom finančnega ministra, je tudi moje postopanje s predpisom imenovanega pravilnika v skladu z ustavo in z zakonskimi določbami, navedenimi v tem pravilniku, v njem ni niti ene določbe, ki bi bila protivna ustavi ali kateremu-koli drugemu zakonskemu predpisu.

Gospod poslanec krivo navaja v svojem vprašanju, da je ustava v čl. 97. očitno imela v vidu samo oblastno in srezko samoupravo. Ako bi ustavotvorec imel takšen namen, bi to bil izrecno v ustavi rekel. Samoupravne edince niso samo oblasti in srezki, marveč tudi občine, na katerih počiva država.

Smatral sem za potrebno, dokler se ne donese občni zakon o občinah za celo državo, da dam kolikor toliko potrebna navodila in pojasnila o odobravanju in izvrševanju proračuna samoupravnih teles ne samo v Srbiji in Črni gori, marveč tudi v ostalih krajih naše države, da bi se s tem dosegla enakost pri odobravanju in izvrševanju proračuna samoupravnih teles, ne pa radi tega, da s tem pravilnikom predpišem neke zakonske predpise, kakor to predstavlja g. poslanec.

Istotako nisem z imenovanim pravilnikom »stiskal občine«, kakor je navedel gospod poslanec, niti nisem s tem zabranil, da se v zdravstvenem, prosvetnem, prometnem itd. oziru razvijajo in napredujejo, samo ako imajo za to finančne vire. Nasprotno so po členu 7. imenovanega pravilnika samoupravna telesa svobodna z ozirom na ustvarjanje in razvrščanje svojih čisto gospodarskih dohodkov v mejah obstoječih zakonskih predpisov. S temi dohodki, ako jih imajo, morejo zadovoljiti svoje zdravstvene, prosvetne, prometne itd. potrebe, in pri tem jih nihče ne bo oviral, marveč jim pomagati, da se to tudi realizira.

Dolžnost je in pravo finančnega ministra doznati vsako leto: kako so davčni zavezanci obremenjeni s samoupravnimi dokladami in dačami, da z ozirom na prevelike obremenitve s takšnimi dačami ne dovoljuje, čer da na podlagi tega urejuje obremenjevanje davčnih zavezancev z državnimi davki, dokladami in drugimi dačami, ki so v nerazločljivi zvezi s samoupravnimi dokladami in dačami.

Izvolite, gospod poslanec, sprejeti uverjenje o mojem spoštovanju.

Minister financ: dr. Milan Stojadinović.

Ta odgovor me ni mogel razuveriti. Čl. 97. ustave se glasi: »Samoupravne edince imajo svoj letni budžet. Gospodarstvo samoupravnih edinic stoji pod nadzorstvom ministra financ in glavne kontrole ter se bo uredilo z zakonom.

Zakon o oblasti in srezki samoupravi je uredil to zakonsko kontrolo finančnega ministra glede na oblastne finance (čl. 76, 70, 75, 80), dočim glede na srezke finance v čl. 116 določa, da pravice, ki glede na oblastni budžet pripadajo finančnemu ministru, glede na srezki budžet izvršuje veliki župan. Potemtakem ni zakon v izvedbi čl. 97. ustave niti glede na oblastne in srezke finance izdal enakih norm (pravil), a kakšne norme bo zakonodavec izdal glede na mestne in kmečke občine, tega za sedaj ne zna nihče. Zato je gospod finančni minister prekoračil svoj delokrog ter je posegel v delokrog zakonodavne oblasti, ako je v čl. 3., 4., 5. in 6. pravilnika izdal predpise o gospodarstvu občin, dočim je pooblaščen samo za nadziranje, in to v mejah, koje mu odmerja zakon. Najdalje pa je šel g. minister, ko je v čl. 9. svojega pravilnika pooblastil svoje delegate in

oblastnega direktorja v Novem Sadu, da izdajo podrobna navodila o budžetiranju samoupravnih teles, torej tudi občin. Jasno je, da se s tem prejudicira bodočemu zakonu in da se pred zakonsko ureditvijo tega vprašanja želi naredbenim putem finančnih organov posegati v samostojnost in neodločbo občin ter da se preko zakona otvarja pot za jako ingerenco državnih finančnih organov na občinske finance. Gospoda finančnega ministra sigurno ni morila skrb za oblastne in srezke samouprave, kojih on in vsi njegovi ministrski tovariši vkljub čl. 142. ustave niso oživotvorili, marveč ga edino skrbi, da ne bi občina nagromadila blaga.

Ta ingerenca na občine očitno nima namena, da pomaga občinam, da jim olajša težko finančno stanje, v koje so prišle vsled povojnih razmer, pa tudi vsled neurejene in slabe državne finančne politike, marveč ima samo namen, da pritisne in omeji občinske finance.

Tudi v drugih državah, najzadnji čas tudi v Češki, so izdani ali predloženi zakonski predpisi o financah samoupravnih teles, toda iz njih se takoj spozna, da država enako skrbi za samoupravna telesa in posebej za občine, da jim predvsem osigura dohodke za izvrševanje njihovih nalog, kakor se briga za lastne državne dohodke. Država vrši razdelitev javnih nalog in razdelitev javnih bremen za osiguranje izvrševanja teh nalog, a šele v daljni konsekvenci izdaje predpise o gospodarstvu s temi dohodki in o kontroli nad temi financami. Ti predpisi najprej dajejo občinam pravice, potem jim nalagajo tudi dolžnosti, oni jim najprej otvarjajo vire dohodkov, potem šele predpisujejo, kako imajo z njimi gospodariti.

Pri nas pa se je začelo s tem, da se občinam omejujejo dohodki. Gospod minister je v brigah, da njemu ne bo dosti, čeprav je državni budžet natiral na 13 milijard, tako da na vsak milijon prebivalcev odpade po ena milijarda.

Gospod finančni minister je s svojimi horendnimi davki, visokimi carinami in brezprimernimi taksami izčrpal vso davčno moč davkoplačevalcev, izzval je krizo naše industrijske in poljedelske produkcije — sedaj pa jo hoče obraniti izkoriščevanja občin!

Pri peedimih vrstah davkov se pobira 200 odstot. občinska doklada kot najvišja dovoljena mera za obč. doklade, in na prvi mah izgleda, da so v resnici visoki odstotki. Stvarno pa je to nedostavno, kakor dokazuje naslednji primer: V neki občini zemljiški davek znaša 38.000 D (pred vojno je znašal 24.000 kron). Država sedaj jemlje še 60 odstot. vojne doklade in 500 odstotkov izvanredne doklade, vsled česar zemljiški davek z dokladami faktično znaša 250.800 D, dočim občina dobiva z 200 odstot. doklado na 38.000 D skupno 76.000 D in s 300 odstot. doklado 114.000 D občinskega davka na zemljarino, ker se doklada sme odmeriti samo od osnovne priredbe davka, ne pa od povišanja, ki si ga je finančni minister dal splendidno votirati s 560 odstotki.

Sedaj zopet nazaj k izvajanju gospoda ministra! Kakor smo videli, se on poziva na čl. 97. ustave ter pravi, da je v smislu tega člena predpisal pravilnik, ker je v čl. 142. ustave določeno, da se za izvršenje usta-

ve brigajo predsednik ministrskega sveta in vsi ministri. Da, morajo se brigati, pa kako? Ker ustava v členu 97. določa, da se bo »s posebnim zakonom« uredil nadzor nad gospodarstvom samoupravnih teles, bi bila po čl. 142. ustave dolžnost gospoda ministra, pobrigati se za izvršenje čl. 97. ustave samo tako, da doseže, da gosp. predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev v sporazumu z njim predložita narodni skupščini osnovo takega posebnega zakona. Nikakor pa g. minister ni pooblaščen, da sam mesto zakona donese pravilnik.

Čl. 97. ustave ne znači, da mora baš finančni minister in njegovi organi odobravati občinske budžete, celo tudi presojeti primernost in potrebo poedinih izdatkov ter prisvajati sebi sodbo o tem, ali je kakšna lokalna potreba zares »neobhodna«. Iz člena 117. zakona o oblastni in srezki samoupravi se vidi, da tista pooblaščenja, ki jih ima finančni minister glede na oblastni budžet, izvršuje veliki župan glede na srezki budžet. Zakon torej more finančnemu ministru odrediti pravico nadzora tudi tako, da njegova računovodstva računsko pregledajo budžete in zaključne račune ter da svoje opombe priobčijo oblastnemu odboru ali velikemu županu, on pa potem preišče, ali so te opombe umestne ali neumestne, in z ozirom na to da ali ne da odobrenje. Gospod minister torej očitno krivo pojmuje kakor čl. 97., tako čl. 142. ustave. Zal mi je, da moram kot nepravnik korigirati pogrešno in neumestno pojmovanje gospoda ministra.

Gospod minister velikodušno dovoljuje občinam, da iz lastnih dohodkov, ako jih imajo, zadovoljujejo svoje zdravstvene, prosvetne, prometne itd. potrebe, samo jim ne dovoljuje, da preko mere, — koje on po svoji sodbi na pamet določuje, obremenjujejo davkoplačevalce z dokladami. Istodobno pa sam gospod finančni minister nalaga občinam državne posle, ki občine stanejo denar. Tako dela gospod minister notranjih zadev, ki koncem koncev celo svojo upravo izvaja skozi občine in po občinah. Prosvetni minister nalaga občinam izdatke za vzdrževanje šol in določa učiteljem iz občinskega žepa povišane nagrade. Vojni minister nalaga občinam vodstvo vojne evidence, popis komore itd. Minister socialne politike navaljuje na občinn skrb za vzdrževanje državnih sodišč za stanovanja, skrb za graditev sirotinjskih stanovanj, brigo za uboge in bolnike, brigo za siromake. Minister narodnega zdravja zahteva, da občine uredijo ambulance, da delajo proti kužnim boleznim, da nabavljajo desinfektorje, da namočajo in plačajo zdravnike in babice itd. Dobre povdarja gospod minister, da na občinah počiva država, pa ne sme tega tako razumeti, da država vse svoje naloge prosto prevali na občine, vse dohodke pa rezervira za sebe, marveč, naj zajedno z nalogami tudi prenese na občino sredstva, ki so potrebna za izvrševanje teh nalog. Naj se gospod minister pobriga za glavni sistem, po katerem bodo tudi občinam z zakonom prepuščeni potrebni viri dohodkov, potem šele bo pridobil ustavno, zakonsko in moralno kvalifikacijo, da vrši nadzor nad občinskimi financami.

Odgoditev skupščine.

Razprava o dr. Lukiničevi aferi

je skupščina končala v sredo in je prodrl predlog radikalno-radičevske večine, po katerem bivši minister pravde sicer ni korektno postopal, a ni dovolj razlogov, da bi se ga izročilo sodišču. Radičevski zastopnik dr. Šibenik se je v preiskovalnem odboru sicer strinjal s predlogom Jugoslovanskega in demokratskega kluba, naj se dr. Lukinič izroči sodišču, a so sedaj kljub temu radičevci pomagali rešiti bivšega samostojno demokratskega ministra. Proti predlogu, to je za izročitev sodišču, so v skupščini glasovali 103 poslanci.

Nenadna odgoditev skupščine.

Ves čas in celo o prejšnjem navedenem glasovanju se je še zagotavljalo, da bo skupščina delala naprej in da bo sprejet vsaj še zakonski načrt o broderskem sindikatu. Med odmorom skupščine se je pa skupščinski predsed-

nik Trifkovič posvetoval s Pašičem in po glasovanju je očitno vsled tega razgovora podal sledečo izjavo:

»Ker se približujejo katoliški in pravoslavni prazniki in ker se merajo v finančnem odboru proučiti gotovi zakonski načrti, se seje narodne skupščine odgode do 29. januarja 1926. Za ta dan se določa seja ob 10. uri dopoldne z dnevnim redom: Poročilo odbora za zakonski predlog za osnovanje državne obrtne banke.«

Splošno se obsoja

ta nagla in dolgotrajna odgoditev skupščine in mnogo se razmišlja o posebnih nakanah vladnega predsednika Pašiča. Razna prav trdna zagotovila vladnih zastopnikov o nujni rešitvi raznih zadev in predlogov so zopet postavljena na laž. Radičev »Dom« pa pri tako dolgotrajni odgoditvi ne vidi drugega kot škodo, da Srbi in prečani še nimajo skupnega koledarja. — tgr

Politične beležke.

Kritika finančne politike. Na kongresu demokratske stranke je referent poslanec Voja Veljkovič povdarjal, da so današnje finančne razmere zasluga finančnega ministra, ki je leta 1923. iznesel proračun od 7 milijard, sedaj ga je pa zvišal na 13 milijard. L. 1923., ko je bil proračun na dnevnem redu, je zahteval finančni odbor ravnoležje potom varčevanja brez novih bremen. Upoštevač veliko važnost proračunskega izvajanja, je finančni odbor tedaj poleg glavne kontrole še osnoval posebno parlamentarno kontrolo za izvajanje proračuna. Ko je pa sedanjí finančni minister nastopil, je bilo v istem mahu konec te parlamentarne kontro-

le. Rezultat tega je bil predlog izrednih in naknadnih kreditov v iznosu ene milijarde in 200 milijonov. S tem je bil konec proračunskega ravnoležja. Potem je predložil skupščini proračun 10 milijard in 100 milijonov z naknadnimi in izrednimi krediti od 1 milijarde in 300 milijonov. Potem so prišle dvanaestine v skupnem iznosu 12 milijard in sedaj pride pred skupščino proračun od 13 milijard. Stvarno je pa ta proračun še večji, če se upoštevajo bremena vojnih dolgov, ki se sedaj morajo regulirati. — tgr

Ljuba Jovanović odgovarja. Povodom na drugem mestu omenjenega članka v »Politiki« o odnošajih v radikalni stranki in vsled tega, da se je tudi v radikalnem klubu začelo pikro govoriti o ministrskih kandidatih, je Ljuba Jovanović odločno izjavil pred celim klu-

Pliš, bibret, astrahan, krimer, orig. angl. sukno i. t. d.

v veliki izbiri kupite najcenejše pri tvrdki

Glavni trg 16 **FRANCMÁSTEK** Glavni trg 16

Oglejte izložbel

bom, da ni nikdar silil v vlado. »To vedo vsi, posebno pa še gospod Pašič« — je rekel. »Jaz sem bil večkrat minister, mogoče največkrat, a nisem se še nikdar vsiljeval, da to postanem, pač pa sem bil do tega pripravljem in tudi zaprosen celo od strani pokojnega kralja Petra.« Glede članka v »Politiki« je ob isti priliki dostavil: »Vse to dokazuje, s kakimi spletkami se poskuša razcepiti in razbiti radikalno stranko. Rečem vam, da je vse to, kar se piše, samo spletkarjenje osebnih nasprotnikov radikalne stranke. Vsi, ki so bili v Zagrebu, vedo, da nisem podtaknjenih besed govoril ne na shodu, ne pred shodom in ne po shodu. Vse, kar sem rekel, je bil v prilog gospoda Pašiča. Vse intrige imajo za cilj cepljenje stranke. Ne iznenadite se, če nastanejo dogodki, ki jih od vas nikdo ne želi in ne pričakuje. — tgr

Posledice Radičevega zadnjega govora. Ko je zadnjič v Mariboru govoril o vseučiliščih, je Radič bolj mimogrede omenil, da v Subotici dijaki lumpajo, profesorji pa nimajo kaj delati, ker jih je skoraj toliko kot dijakov. Dijaki in profesorji subotičke pravne fakultete so radi te izjave užaljeni in razburjeni. Študenti so imeli že svoj protestni shod ter sklenili poslati prosvetnemu ministru svoj protest z zahtevo, naj prekliče svojo izjavo. Grozijo vslopiti v štrajk s pozivom na solidarnost vseh vseučiliščnikov v državi. Profesorji subotičke fakultete še sicer niso imeli kakega protestnega zborovanja, najbrž pa tudi oni nekaj pripravljajo. Ker je Radič nadalje izjavil, da so čehi vsled zelo razvite industrijalizacije že »hujši od ždov« in da se ne bi mogli več prištevati v slovensko celoto, če ne bi bilo Slovakov in Moravcev, pozivajo samostojno demokrati listi češkega poslanika v Beogradu, naj radi te izjave zahteva zadoščenje. Najbrž bo prišlo tudi do kakega spora z ministrom socialne politike, ker je Radič pripovedoval, da leži nekje v miznici ministra za soci-

alno politiko nerešeni vsi socialni osnutki in predlogi, ki jih je doslej poslal mednarodni delovni biro. To in ono, kar je govoril o nepravilnem razdeljevanju vojnih odškodnin, so namreč prisotni beograjski novinarji vneto beležili, dočim so razne druge stvari samo poslušali. — tgr

Dr. Leontič proti Pribičeviću. V splitski »Pobedi« objasnjuje dr. Leontič orjunašem svoj spor s Pribičevićem. Najprej ugotavlja, da je kot predsednik Orjuna po predhodnem odobrenju napravil poset pri Pašiču, kakor pri vseh drugih vladnih predsednikih. Potem pojasnjuje, kako je prišlo do častne afere s Pribičevićem. To je bila edino mogoča pot, ker žalitev in obrekovanje od strani Pribičevića ni bilo izvršeno potom tiska in ker je bilo končno obrekovanje še tako nejasno stžirano, da bi se Pribičević te nejasnosti prav lahko posluževal, da uteče sodnji in kazni v kolikor bi ga pred tem ne branili njegovi prijatelji v narodni skupščini. S svojo izjavo pa hoče dr. Leontič dati Pribičeviću najboljšo priliko za tožbo. Potom tiska ga ponovno naziva klevetnikom in ker je procedura po novem zakonu o tisku prav hiter, kazni pa zelo težke, Pribičeviću ne bo treba dolgo čakati na zadoščenje, če dr. Leontič ne dokaže, da je navaden obrekovalec. V isti številki »Pobede« se na večjih mestih zatrjuje, da nima Pribičević, odnosno njegova stranka, nobene pravice, smatrati večino orjunašev za svoje strankine pristaše. Trije člani direktorija, ki so v resnici člani samostojnodemokratske stranke, pa pozivajo z odprtim pismom Pribičevića, naj takoj dokaže resničnost vsega tega, kar je na kongresu svoje stranke podtikal dr. Leontiču, ker drugače podpisani smatrajo njegove trditve za neokusno obrekovanje, njegovo postopanje pa za nelojalno. Vsebna tega odprtega pisma je bila, kakor iz lista razvidno, že 11. t. m. brzojavno sporočena Pribičeviću, a se še nikjer ne beleži kak njegov odgovor. — tgr

Iz naše zunanje politike.

Konferenca Male antante. Sestanek zunanjih ministrov držav Male antante je določen za 15. januarja v Dubrovniku. Ministri se bodo pred konferenco sestali v Splitu in potem skupno podali v Dubrovnik, kjer bo trajala konferenca tri dni. Podroben program konference še ni določen. Rumunski listi že mnogo pišejo o tej konferenci in eden od njih, ki je najbližji diplomatskim krogom, trdi, da se bo konferenca začela šele dne 20. januarja ter napovedujejo kot glavne točke razprave: monarhistični pokret na Ogrskem, odnošaji z Rusijo in balkanski garancijski pakt. Izraža se nada, da bodo vsi predstavniki Male antante soglasno sprejeli potrebne odločne sklepe proti habsburški propagandi, dočim bo vprašanje balkanskega pakta težko rešiti radi nesoglasja balkanskih narodov. — tgr

Rusija in Jugoslavija. Ker so se raznesle vesti, da se je naš berlinski poslanec Balugdžič sestal z zunanjim ruskim komisarjem Čičerinom, se je pariški dopisnik beograjskega lista »Vreme« obrnil do ruskega zastopnika Rakovskega, ki mu je izjavil sledeče: »Vesti o sestanku niso resnične, g. Balugdžič se ni sestal niti s sovjetskim poslanikom v Berlinu Krestinskim. Celo jaz, ki sem znan z g. Balugdžičem iz dobe, ko smo delovali skupaj v socialistični organizaciji v inozemstvu, še nisem imel z njim prilike snidenja in razgovora. Zadnjič sva se videla leta 1910, ko je bil srbski konzul v Solunu. Glede obnove odnošajev med kraljevino SHS in med našo državo težave ne izhajajo od naše strani. Po sestanku dr. Ninčiča s Čičerinom leta 1923 v Lozani smo mi obnovo odnošajev s precejšnjo gotovostjo pričakovali. Od tedaj je preteklo

dosti časa, mi smo obnovili odnošaje z Anglijo, Italijo, Francijo, Kitajsko in Japonsko, Jugoslavija je pa ostala med onim malim številom držav, ki niso hotele obnoviti ali začeti diplomatskih odnošajev z nami. Mislim, da vzroki tega niso v nacionalni in notranji politiki, pač pa je očitno, da Jugoslavija podpira Rumunijo. Z Rumunijo imamo mi zelo važen spor, dočim z Jugoslavijo ni prav nobenih sporov, a je verjetno, da tudi ruska emigracija ni brez vpliva na tako stanje. Kakor bo vam gotovo znano, je vprašanje vrnitve Srbov iz Rusije gotovo. Naša vlada ni nobenemu Srbu delala zaprek pri vrnitvi, če si jo je želel. Caristi v emigraciji se nahajajo v popolnem razkroju. Eden del se je že vrnil v Rusijo, drugi del se vrača, tretji del pa s pomočjo madžarskih in nemških monarhistov še vedno želi ustoličiti monarhijo v Rusiji. To je velika neumnost. Caristični režim ni samo v mestih, ampak tudi v vaseh brez vsakih simpatij. Mentaliteta ruskega kmeta se je po revoluciji znatno spremenila in tudi kmet bi vzel puško v roke, če bi videl nevarnost monarhistične obnove. Rusija se obnavlja v vsakem pogledu, agrarna produkcija je že na predvojni stopnji, a se na njo vrača tudi industrija. V teku prihodnjega leta bo tudi ona v predvojnem stanju. Naši odnošaji na zunanje, če so tudi od časa do časa kake zapreke, so se znatno zboljšali. Približali smo se Poljski in približujemo se tudi Franciji. Dobre zveze imamo v Aziji in tudi z baltičskimi državami smo v dobrih odnošajih. Prav živa in važna je tudi naša trgovina z Amerikanci, ki se vedno bolj zanimajo za naše gospodarsko življenje. — tgr

Radikalni spori

RADIKALI.

Pred nekaj dnevi je izšel v beograjski »Politiki« prav zanimiv članek o razmerah v radikalni stranki. Najprej se naglaša, da ta stranka ni samo relativno, ampak tudi absolutno najmočnejša v naši državi. Od cele stranke je pa najmočnejši njen vodja Nikola Pašič in mnogi se samo radi njega vpisujejo v radikalno stranko.

Radikalna stranka pa ne predstavlja samo političnega prepričanja, ampak pravo državno religijo. V tem leži ravno tragikomedija današnjih sporov v radikalni stranki radi vodstva. Za strankino delovanje bi moralo nositi odgovornost 140 poslancev, vsi ministri in neministri, ki pa, kakor izgleda, nič ne vedo, nič ne znajo, ničesar ne morejo in ničesar nočejo. Če bi bil Pašič tudi kak bog, ne bi mogel biti istočasno minister na dvanajstih mestih in ne bi mogel povrh še delati v skupščini za 140 poslancev.

Potem se zatrjuje v članku »Politike«, da je radikalni klub razven malega števila častnih izjem razpadel na sledeče tri skupine: prvič ministri in držav-

ni podtajniki, drugič kandidati za ministre in tretjič ministrski obupanci. Prvi imajo skrb, ki pa obstoja največkrat edinole v tem, da bi svoja mesta kar najdalje obdržali. Med to prvo skupino je mnogo takih, ki so tekom let silno zaostali, skoraj pozabili čitati in pisati. Druga skupina čaka mesece in mesece na ministrska mesta, postaja razdražena ter izgublja živce, ko v raznih kombinacijah ostane na cedilu. Mem temi ministrskimi kandidati so pa tudi taki, ki bi v rednih razmerah smeli stremeti k večjemu za mestom kakega policijskega pisarja. V tretji skupini, ki je najštevilnejša, so pa najnevarnejši ljudje, ker so mnogi zelo sposobni v pozitivnem in v negativnem smislu. To so večinoma bivši ministri, ki so se hoteli na vladi zrtvovati do konca življenja, a so bili izpodrinjeni. Težave vladanja so sicer že vsi občutili, navdaja jih pa v klub temu najbolj jeza do vodstva in v tej jezi se dogajajo prave gorostasnosti. Tako je na primer Ljuba Jevanović začel sedaj skupno akcijo z Lazo Markovičem, Janjičem in Kojičem, ki so nekaj ravno pod njegovim pritiskom morali iz vlade.

Ob zaključku izraža članek nado, da bo Pašič razčistil razmere v svojem klubu in v svoji stranki ter da bo odpravil zmedo najrazličnejših teženj in struj, v katerih ni niti deset odstotkov družabne in politične dostojnosti.

Zatrjuje se, da je radikale tako opisal eden od starih radikalov, ki ni na vladi in tudi ne želi priti v njo. Nekateri celo domnevajo, da je bil to radikalni veteran Aca Stanojevič. Naj bo kdorkoli, razdelitev v navedene tri skupine je v resnici dobro pogodil. Pozabil je pa še eno širšo razdelitev radikalnih poslancev, ki se je dejansko že večkrat pokazala.

Radikalni poslanci se na vsak način delijo tudi na one, ki občutijo in na one, ki ne občutijo odgovornosti napram svojim volilcem.

V prvo skupino spadajo knetski poslanci, v drugo pa oni, katerim navadno Pašič preskrbi mandate. Ti poslanci vidijo svoj volilni okraj navadno samo enkrat med volilno agitacijo, potem pa nikdar več, ker se zanašajo, da jim bo Pašič pri prihodnjih volitvah zopet kje drugje oskrbel mandate.

Poslanci, ki računajo z razpoloženjem svojih volilcev ter občutijo tudi večjo ali manjšo obveznost in odgovornost, so večinoma stari člani stranke in so prišli do mandatov vsled tega, ker si vodstvo ni upalo postaviti drugih kandidatov. A tudi to se je že večkrat zgodilo, da je vodstvo kakega starega strankinega delavca zapostavilo pred ljudmi, ki so bili kar čez noč izbrani ali določeni za vodne člane stranke in njenega poslanskega kluba. Tako je n. pr. lepo karijero v stranki kar čez noč napravil finančni minister Stojadinović. V vlado je prišel brez mandata, potem so ga ustoličili kot poslanca v Vojvodini, pri zadnjih volitvah ga je pa Pašič napravil za nosilca liste v Črni gori proti domačemu kandidatu, staremu politiku Ljubi Bakiču, ki je bil na grd način izpodrinjen. Podobnih primerov je še več in tako se ne sme pozabiti, da spadajo ravno oni radikalni poslanci, ki ne občutijo nobene obveznosti do volilcev, v krog Pašičevih zaupnikov.

Vsled tega dejstva je tudi prazna nada članka v »Politiki«, da bo Pašič odpravil v radikalni stranki one težnje in skupine, ki nimajo niti deset odstotkov družabne in politične dostojnosti. Kakor vse kaže, je ravno ta struja nekaj instrument samovolje pri vodstvu radikalne stranke. — tgr

Radikalni poslanci med seboj. Na zadnji seji radikalnega kluba sta se ostro sprla poslanca Kocič in Dragović, stara nasprotnika od zadnjih volitev radi prvega mesta na volilni listi. Kocič je nekaj opozicijskega proti vodstvu kluba in stranke, dočim je Dragović stari Pašičev zaupnik. Poslanec Kocič je kritiziral gotove metode klubovega vodstva, poslanec Dragović ga je pa začel osebno napadati, češ, da zlorablja svoj odvetniški poklic in s tem v zvezi tudi svoje poslansko mesto. Na osebni napad je napadeni tudi osebno odvrnil in je očital Dragoviću, da si je izposojal denar iz vseh državnih ustanov in da je s tem denarjem vodil sam in s svojimi prijatelji najrazličnejše, ne ravno čedne kupčije in posle. Pri upravi fondov, kjer so vsi drugi tako težko dobili posojila, je imel vedno velike svote na razpolago in je to pod gotovimi pogoji in za gotovo nagrado tudi drugim oskrboval. Nastas Petrovič, bivši član uprave državnih fondov se lahko pokliče za prič. Poslanec Kocič zahteva častno razsodišče, ki naj razsodi o tem, kar očita njemu Dragović in kar on Dragoviću očita pod pogojem, da oba odložita mandate, če bi častno razsodišče ugotovilo kako zlorabo. Poslanec Kocič pravi, da v tem slučaju mandat takoj odloži in naj da tudi poslanec Dragović tako izjavo pred celim klubom, če ima čisto vest. — tgr

Rade Pašičevo udejstvovanje. Časopisna polemika med sinom vladnega predsednika in med inspektorjem trgovinskega ministrstva Stojadinovićem se nadaljuje. Kakor znano, je Rade Pašič nazadnje izjavil, da je smatral ravno kot sin vladnega predsednika za svojo dolžnost opozoriti finančnega ministra na gotove državne koristne posle. Ob tej priliki je tudi trdil da je uradnik Stojadinović izrabljati proti njemu neko pismo, katero pa je bilo pisano že davno poprej v čisto drugem smislu in namenu. Inspektor Stojadinović odgovarja, navajajoč datum pisma, da o kakem drugem smislu ne more biti govora, potem pa označuje »dolžnosti« Rade Pašiča, sina vladnega predsednika in njegove »dobre namene«. V to svrhu navaja zopet drugo pismo, katero je Rade Pašič pisal finančnemu ministru, naj pošlje nekemu Kulonu v Pariz seznam vsega tega, kar potrebuje naše vojno ministrstvo, ker se da zaključiti dobra kupčija v iznosu 300 milijonov francoskih frankov. — Inspektor Stojadinović vprašuje javno, kdo je ta Kulon in kako pride ta neznan borzijanec do tega, da dobi seznam potrebnih naše armade, o katerih trdi finančni minister, da so tako tajne, da ne more biti nad njimi niti parlamentarne kontrole. Kar ne sme vedeti parlament, to naj dobi črno na belem pariški borzni agent in sin vladnega predsednika naj bi bil tudi nad

parlamentom kot nekaka merodajna osebnost, ki ima dolžnost in pravico odločevati o vseh zadevah državnih nabav in drugih poslov. Inspektor trgovskega ministrstva napoveduje nadaljnja razkritja, češ, da bo celo stvar gnal tako daleč, da še sodnija spregovori glede vseh intimnosti finančnega ministra z Rade Pašičem in glede dolžnosti, ki si jih Rade Pašič lasti v državnih zadevah. — tgr

Po svetu.

Nemška vladna kriza. Po podpisu Locarnskih dogovorov v Londonu je podala Luther-Stresemannova vlada ostavko. Nemške stranke se dokaj časa niso mogle zediniti, kako se naj sestavi nova vlada, ki bi imela nalogo izvesti v Locarnu storjene sklepe. Državni predsednik je poveril končno s sestavo vlade demokrata Kocha, kar je naketelo na ugoden odmev pri vseh levičarskih in centrumaških strankah. Koch je predložil vodstvom strank svoj program z 21 točkami, v katerih povdarja, da hoče doma pospeševati med narodom pomirjenje, uvesti davčne reforme in držati se osem urnega delavnika. V zunanje političnem pogledu bo skušal doseči osvoboditev Porenja in opustitev zračnoprmetnih omejitev. Meddržavna carinska unija je Kochu ideal gospodarske solidarnosti v Evropi. Vodje frakcij nemške ljudske stranke, bavarske ljudske stranke, centruma, demokratov in socialdemokratov so sprejeli Kochov program in sklenili nadaljevati z njim pogajanja za sestavo vlade. Pogajanja se bodo zavlekla še nekaj dni, nakar bo Kochova misija zasigurana.

Odstop francoskega finančnega ministra. Francoski finančni minister Loucher je odstopil, ker je finančni odbor parlamenta odbil njegove načrte za uvedbo novih davkov in nove inflacije. Za novega finančnega ministra je imenovan predsednik finančnega odbora Doumer, ki je bil pred Briandom poverjen s sestavo vlade. Celokupna javnost je živahno pozdravila imenovanje Doumerja za ministra financ, ker je priznan strokovnjak na tem polju ter se mu bo posrečilo, da pridobi Francija zopet zaupanje inozemstva. Doumer je sovražnik novih davkov, pač pa namerava neizprosno izterjati zastarele davke, kojih svota prekaša več milijard frankov, dalje namerava povisati nekatere dosedanje davke, predvsem prometni davek.

Rešitev mosulskega vprašanja. Svet Zveze narodov je dne 15. t. m. na tajni seji sklenil prisoditi sporno mosulsko področje državi Irak, ki stoji pod protektoratom in upravo Anglije, pod pogojem, da izvršuje Anglija svojo mandatno pravico v Iraku še 25 let. Seveda še mosulsko vprašanje s tem ni rešeno. Turčija se bo na vsak način upirala taki rešitvi. Do vojne morda ne pride, ker bi si v tem slučaju Turčija nakopala na vrat vse v Zvezi narodov včlanjene države, gotovo pa je, da bo Turčija postala nevaren sosed Anglije v Mezopotamiji ter bo čakala samo ugodnega trenutka, da plane na svojega soseda.

Hindenburg ne da svojega imena. Nemški hura-patrijoti imajo že od nekaj navado, da na imena velikih svojih mož krstijo svoje otroke. Tako je hotel tudi sedaj nekak patrijot krstiti svojega sina na ime Hindenburg, a je poprej po svoji veliki vestnosti spisal prošnjo za dovoljenje na višje oblasti. Ta prošnja je končno skozi vse inštanice priromala do državnega predsednika Hindenburga, ki je pa na prošnjo napisal, naj se otroci krstijo na imena svetnikov in da on ne more dovoliti, da bi se kdo z njegovim imenom podpisoval v javnem življenju. Tako je državni predsednik rešil Nemčijo cele generacije malih Hindenburgov. Nekateri pariški listi sedaj primerjajo Hindenburga z Bismarokom, ki je imel pa prav rad, če so nemški patrijoti krstili svoje otroke na njegovo ime. — tgr

Razno iz Moskve. Vrhovni moskovski sovjet tvorijo sedaj Staljin, Rykov, Kaljnin, Kamenjev, Tomski, Bucharin, Dzieržinski, Kubišev, Molotov in Vorožilov. Trockija, Pjatokova in Krupskaja se je posrečilo izrinuti iz vodstva sovjetov, da si tudi ti prvi in najboljše organizatorji revolucije. Celotno od kongresa celokupne boljševiške stranke, ki se bo vršil v kratkem, je omenjena trojica izključena. — Na moskovskem zdravniškem kongresu se je ugotovilo, da je v Rusiji strahovito razširjen lues. V nekaterih državah je 15 odstot. prebivalstva okuženega. V celi Rusiji je 4 odstot. vsega prebivalstva sifilitičnega. — V letu 1926 se vrši v Rusiji ljudsko štetje. Vlada je odobrila za to 7 in pol milijonov rubljev kredita.

Iz Slovenije.

Na občnem zboru Slovenske kmetijske družbe, ki se je vršil dne 17. t. m. v Ljubljani, so nastopili samostojneži in radičevci ter demokrati skupno proti SLS. Hoteli so pravila tako spremeniti, da bi si Pučeljci za vedno zagotovili večino v odboru. Predlagali so spremembo pravil v tem smislu. A delegati, pristaši SLS iz Štajerske, so s svojim odločnim nastopom to nekako preprečili. Nasprotniki niso dobili kandidata SLS za Štajersko 97 glasov, a vsi združeni nasprotniki samo 42. Izvoljeni so: dr. Ivan Jančič iz St. Petra, Robert Košar od Sv. Bolienka in Martin Steblovnik iz Šmartna. Na Kranjskem so zmagali združeni nasprotniki. Zborovanje je bilo mestoma silno burno.

Smrt pohorskega rodoljuba. Na Smolniku nad Rušami je umrl 16. t. m. znani rodoljub Luka Hleb po 16 dnevnem — Bogu vdanem trpljenju. Pogreb blagopokojnega se bo vršil v soboto, dne 19. t. m. ob 10. uri predpoldne iz hiše žalosti na mirovdvor pri cerkvi na Smolniku. Z rajnim Hlebom lega v grob mož, ki je zapustil preostalim v vsakem oziru najlepši zgled. Bil je

narodnjak, vesten katoličan, skrben in delaven gospodar ter vedno dobre volje. Gostoljubnost ter potrpežljivost sta mu bili prirojene. Značaj Luke, kakor ga je klesal zob časa narodne probude, je šel po 72 letu k svojemu Idealu. Počivaj v miru! Blag mu spomin, njegovi žalujoči soprogi naše sožalje!

Posledica letošnje ostre zime. Iz Fale smo prejeli: Letošnjo ostro zimo in nje posledice čuti posebno falska elektrarna in njeni sosedi. Odkar stoji falsko podjetje, ni bilo opaziti, da bi bila Drava zamrznila prek in prek na debelo kakor letos. Led je debel po 1 in pol do 2 metra in to od Fale do Brezna. Led je iztisnil pri Frdancniku Dravo na vozno cesto in se vrši vozni promet med levim ter desnim bregom Drave preko leda. Pri Pubacherju je nekako proti sredini Drave skala, ki gleda sicer le malenkostno iz vode, a sedaj je nanosila Drava na skalo ledu za dobre tri metre na višoko. Ze pred tremi tedni je zamrznil na Fali tamkaj, kjer spuščajo splave preko jeza, Glaničnikov flos, ki je bil naložen z drvami. Drve so morali izločiti, spodnji del splava je še danes v debelem ledu. Zatvornice na falskem jezu so tudi zamrznjene. Led bi se moral na ta ali oni način prebiti, sicer je velika nevarnost, da nastane pri kakem nenadnem južnem vremenu katastrofa za falsko podjetje in okolico. Ta izvanredno debeli led je na stal na ta način, ker gromadi Drava ravno na Fali radi zajezitve led, kateri priplava po vodi iz Tirolske ter Koroške, kos na kos.

Prireditev v Slov. Bistrici. Društvo Orel v Slov. Bistrici je priredilo dne 6. t. m. Miklavžev večer. Popoldne ob 3. uri je bil Miklavžev nastop s spremstvom za naše malčke. Razen Orličev in Orličic je bilo bogato obdarovanih krog 200 ubogih otrok. Istega dne ob 8. uri zvečer se je vršil Miklavžev večer za odrasle. Na sporedu je bila burka enodejanka »Dva gluha«, deklamacije, pevske in klavirske točke, nastop Miklavža s spremstvom, njegov govor in obdarovanje odraslih. Med odmori je sviral potujoča godba na lok. Vse tri dvorane hotela »Neuhold« so bile nabito polne uglednega občinstva. Društvo je nudilo občinstvu mnogo zabave in razvedrila. — V soboto, dne 19. t. m., ob 8. uri zvečer, in v nedeljo, dne 20. t. m., ob 3. uri popoldne pa vprizori tukajšnje Kat. prosvetno društvo v hotelu »Beograd« igrata »Lovski tat«, drama v petih dejanjih. Prihodnjo nedeljo potem pa vprizori petdejanski igrokaz »Roka božja.« Vsi prijatelji lepih iger prav ujudno vabljeni!

Za veroučitelje. Veliki župan vabi veroučitelje, dušne pastirje, učitelje na ekskurendnih šolah in oddelkih za oddaljene otroke in nestalno nameščene učiteljice ženskih ročnih del, naj predložijo vsaj do dne 10. januarja 1926 prijave za nagrade in potnine (vsako na posebni polji) v smislu razglasa bivšega Višjega šolskega sveta v Ljubljani v Uradnem listu 8 iz leta 1925 s to razliko, da navedejo samo eno razdobje, in sicer čas od 1. septembra do 31. decembra 1925. Veroučitelji naj pošiljajo prijave naravnost računovodstvu delegacije ministrstva financ, odsek za ljubljansko in mariborsko oblast, vsi ostali pa potom srezkih šolskih referentov na velikega župana.

Razno od Sv. Ruperta nad Laškimi. Tukajšnja Mladeniška in Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 20. t. m., popoldne po večernicah Slomškovo slavnost z zanimivim sporedom pri g. Oblaku. Vsa mladina se veseli te prireditve. — Dne 8. t. m. je v Sv. Petru naglo umrla vrla gospodinja Frančiška Maček. Nai v miru počivala! — Dne 8. t. m. je bilo v tukajšnji župnijski cerkvi med ganljivo slovesnostjo sprejetih v Marijino družbo 32 deklet in 5 mladeničev. Vsa naša dobra mladina se oklepa krščanskih organizacij. Samo par Francekov še po nedeljah divja in popiva; pa je pretečeno nedeljo glasoviti »aufbiks« prinesel precej pobitih nosov in sivih bunk; tudi orožništvo se zanima za nastop. Poštena mladina pa hiti v Mladeniško in Dekliško zvezo!

60letni jubilej zaslužnega založnika. Dne 15. t. m. je praznoval v Ljubljani znani knjigotržec in založnik g. Lavoslav Schwentner svojo 60letnico. Tekom 30 let si je g. Schwentner pridobil neveljavne zasluge za pospeševanje slovenske literature v njegovi založbi so izšla najboljša slovenska dela Murna, Ketteja, Trdine, Kraigherja, Murnika, Šorlija, Zupaničiča in Cankarja. G. Schwentner je rodom iz Vranskega.

Vlak je skočil s tira. Dne 17. t. m. zjutraj je skočil iz tira med postajama Planina in Rakek tovorni vlak. Prvotno je skočil iz tira samo zadnji voz. Ker niso zapazili pravočasno te prve nezgode, so sledili prvemu vagonu drugi in se skotalili več nego 3 m globoko pod železniško progo. Materijalna škoda je velika, človeških žrtev pa ni bilo. Celotni promet je bil zavrt za dobrih 8 ur.

Gg. poročevalce krajevnih organizacij SLS, ki še niso razpečali vseh prejetih koledarčkov, prosimo, da to storijo vsaj pred Novim letom. Ako Vam vseh koledarčkov ni mogoče razpečati, nam preostale izvode takoj vrnite. Kar hitro ne dobimo nazaj, so za nas potem brez vrednosti. Prosimo tudi, da nam po položnici čimprej nakažete, kar ste za koledarčke prejeli. — Tajništvo SLS, Maribor.

Naročnikom koledarja Kmečke zveze sporočamo, da njihovim naročilom žal ne moremo ustreči, ker je vsa zaloga pošla. Le, ako nam krajevne organizacije kaj koledarčkov, ki so jih prejele v razprodajo, vrnejo, bomo lahko nekaj dosedanjih naročil še izvršili. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Dnevne novice.

Protisocialnosti. Član RR vlade, minister Radič, je v Mariboru povedal, da pri nas v sedmih letih še ni bila izdana nobena socialna naredba. Pravzaprav je pa še hujše, kajti še ono malo socialnega, kar je ostalo od poprej,

Zdravje in sreča

Mamica in otrociček, vsa čista dehtita žarita svežosti, okusna, oskrbovana. Veselo zdravje se smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »Kalodontom« je najsigurnejša pot, da obvarujete lepoto in zdravje Vaših zob.

se polegoma odpravlja. V ministristvu socialne politike se namreč pripravljajo neke »reformne«, med katerimi se posebno naglašajo delavsko zavarovanje. Delavskemu zavarovanju se hoče odvzeti samouprava. Ministru ne zadostuje nadzorovanje te institucije in hoče celo stvar tudi upravljati. Z drugimi besedami: avtonomijo, ki so delodajalci in delojemalci imeli v tej instituciji od njenega začetka, hoče vlada odpraviti in vršiti upravo po svojem uradništvu. Delojemalci in delodajalci bi imeli samo pravico plačevati. Kako se to razlaga in opravičuje? Zaenkrat prav nič. Kdor je močnejši in kdor ima oblast, nima potrebe opravičevanja. Za delavsko zavarovanje ne daje državna uprava niti pare, povrh pa ne izpolnjuje niti dolžnosti, ki jih nalaga državni zakon. Vsak posamezni minister se smatra za suverena nad zakoni in obveznostmi. Minister zgradb kratkomalo ne zavaruje svojih delavcev, ker noče plačati onega dela zavarovalnine, ki ga plačuje še tako reven obrtnik. Enako je pri ministru za promet. Zakoni, ki tudi ministrom nalagajo dolžnosti, se ignorirajo. Odpravo samouprave delavskega zavarovanja narekuje na brž želja in nakana, da bi se tudi v tem področju uradniki nastavljali po strankarskem interesu. — tgr

Kako se radikalno podjetje obdrži na površju. V Novem Sadu imajo radikali svojo tiskarno, ki izdaja radikalni list »Zastava«. Ta tiskarna je pa prišla letos v velike denarne zadrege, a si je iz njih pomagala na način, vreden kakega turškega paše. Potrebna svota blizu 3 milijone dinarjev se je enostavno kot nekaj davek razdelila na vse srece ali okraje po Vojvodini. Okrajji so morali odpadajoče zneske takoj plačati, obljubilo se jim je pa, da jih bo radikalna stranka za vplačane zneske zalagala s potrebnimi uradnimi in drugimi tiskovinami. Narodni poslanci Vujič (zemljoradnik), dr. Šečerov (Davidovičev demokrat) in dr. Neuner (Nemec) so radi tega samovoljnega, čisto turškega davka vložili na ministra notranjih zadev interpelacijo s sledečimi vprašanji: 1. Ali je ministru znana ta nezakonita obremenitev ali globa od strani oblasti na račun privatnega podjetja, ki je prišlo v krizo? Če mu je to znano, kaj je že ukrenil proti temu? 2. Ali je pripravljen uvesti v tej zadevi preiskavo, krivce pa izročiti sodišču in 3. Ali hoče odrediti, da se protipostavno zbran denar od tiskarne vrne srezkim načelnikom in da ga ti potem vrnejo narodu, kateremu je bil nezakonito odvzet? — tgr

Godovni dan Štefana Radiča. Dne 26. t. m. bo slavil prosvetni minister Radič 54. godovni dan. Zagrebčani so osnovali poseben odbor, ki se bavi s pripravami za proslavo Radičevega godovanja. Pripravljalni odbor povdarja, da si je pridobil Štipica velike zasluge za normalizacijo naših političnih razmer in radi tega se bo obhajal njegov letošnji god posebno slovesno.

Preizkušajte mirne duše najprej vsa mila! - Naposled se boste odločili vendar le za Elsa-mila.

Analfabeti v Zagrebu. V Zagrebu je 8000 analfabetov. Zagrebška občina je osnovala posebne kurze, kjer bi se naj ti analfabeti tekom treh mesecev naučili pisanja ter čitanja. Namen občine je bil lep in hvalevreden, a žalibog ni našel odmeva med analfabeti. Od 8000 zagrebških analfabetov se je udeležilo učnih kurzov le — 220 oseb. Ko bi bil Stipica na mestu kot prosvetni minister, bi vzel pred vsem to žalostno statistiko glede Zagreba in bi že bil odpravil analfabetizem v hrvatski prestolnici s pomočjo svoje družine in ožje zlahte.

Slovesna inštalacija dveh novih zagrebških kanonikov. V nedeljo bosta v zagrebški stolni cerkvi slovesno inštalirana novo imenovana kanonika: dr. Franc Barac in dr. A. Slamič.

Nov jugoslovanski konzulat. Na zahtevo vojvodinskih krogov je naše zunanje ministrstvo otvorilo jugoslovanski konzulat v Temešvaru.

Nov vozni red v veljavi. S členom 33. zakona o budžetskih dvanajstih za mesec december 1925 in januar—marec 1926 se je razširila veljavnost člena 2., odstavka 1. srbske uredbe o načinu uporabe vseh javnih potov in prometu na njih na celo našo kraljevino. Tozadejno določilo stopi dne 1. januarja 1926 v veljavo. Člen 33. citiranega zakona se glasi: Prvi odstavek čl. 2 uredbe o načinu uporabljanja vseh javnih potov in prometa na njih z dne 5. avgusta 1912 se razširja z dnem 1. januarja 1926 na celo kraljevino in se glasi: Vsak voz, bodisi z živalsko priprego, bodisi z motorno silo, se mora kretati samo po svoji desni polovici pota, pustec levo polovico prosto za vozove, ki vozijo v nasprotnem pravcu. Prebivalstvo se na to opozarja z vabilom, da se novih predpisov točno drži, da se preprečijo morebitne nesreče.

Nevarnost za denarna pisma. Soproga predsednika sodišča v Osijeku Nikole Markovića je poslala svojemu možu v Gradec, kjer se zdravi v sanatoriju, sedem tisoč dinarjev v pismu. Soprog je prejel pismo, a brez — denarja.

V zaporu zmrznil. V celici jetnišnice sodišča v Osijeku so te dni našli kaznjence Milana Gratiča mrtvega. Reže je vsled izredno hudega mraza zmrznil. Po celem mestu vlada sedaj veliko ogorčenje proti upravi jetnišnice, ki ni v prostorih kaznjencev kurila tudi za časa na strožje zime. Mnogi kaznjenci so vsled tega nevarno oboleli.

Bomba v stanovanju oficirja. V Mostaru je snažil sluga podporočnika Vujičića sobo svojega oficirja. Na oknu je našel bombo, ki je padla na tla ter eksplodirala. Vojaka so drobci bombe težko poškodovali. Kako je to nevarno orožje prišlo v stanovanje oficirja, še ni dognano.

Neprijetna zamenjava. Te dni sta umrla v bolnici v Travniku en Mohamedanec in en Srb. Strežniki pa so po zmoti zamenjali obe trupli, tako da je bil Srb pokopan na mohamedanskem pokopališču in na mohamedanski običaj, truplo mohamedanskega mrtviča pa je prišlo na pravoslavno pokopališče. Šele po pogrebu so opazili neljubo zmotu. Med ljudmi je zavladalo veliko razburjenje, tako ad so morali oba mrtveca izkopati in zmotu popraviti.

Pogozdovanje dalmatinskih otokov. V Beogradu je odobren načrt, da se prične s pogozdovanjem dalmatinskih otokov. Najprej bodo zasajeni gozdovi na Hvaru in Jelon.

Ali prodaja Vaš trgovec tudi priznana milo »Gazela«? Ako ne, tedaj zahtevajte, da ga takoj naročil Milo »Gazela« ima dobre lastnosti, tako da je pranje z njim naravnost užitek.

Tiskovine »Izkaz o izpadu na zemljiškem pridelku vsled elementarnih nezgod v svrhu odpisa zemljarine« se zopet dobe v trgovini Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

KOLENDARJI ZA LETO 1926.

- Tiskarna sv. Cirila v Mariboru ima v zalogi:
1. Pisarniški beležni koledar komad po 13 D.
  2. Mali žepni koledar komad po 6.5 D.
  3. Čisto mali koledarček komad po 2 D, 5.5 D, 8.80 D in 11 D.
  4. Stenski koledar na kartonu, tiskan v treh barvah po 2.50 D.
  5. Družinska pratika komad po 5 D.

Odobrena učna knjiga. Minister prosvete je odobril da se rabi Stihoslovje (metrika) dr. Nik. Omerse kot pomožna učna knjiga na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom. Knjiga se dobiva v založništvu Goričar in Leskovek v Celju.

Iz Maribora.

CARINSKA —

Ves svet razume pod carino neko posebno vrsto davka na blago, s katerim se trguje preko državnih mej. V skladu s takim pojmovanjem carine se pa tudi z vso upravičenostjo domneva, da carina ne more imeti posla s stvarmi, pri katerih je celo vsak sum in vsaka možnost kake trgovine izključena.

Če pride tako domnevanje povsod drugod na svoj račun, je tu pri nas v Mariboru le prav čudna izjema, kakor sledi iz naslednjega slučaja:

Nekemu gospodu, duševnemu delavcu, doktorju dostavi pismonoša nekega dne pošiljatev »vzorec brez vrednosti« zraven pa carinsko deklaracijo, po kateri naj bi bila pošiljatev vredna 200 D ter je treba plačati carine 77 D, z drugimi stroški vred pa 85 D.

Ta mila zdravja in lepote niso samo prijetno dišeča in močno se peneča toaletna mila, ampak imajo v sebi tudi še medicinsko preizkušene, dobro delujoče sestavine ter so torej koristna proti pegam, lišajem in različnim nečistostim kože. One store kožo mehko, nežno in kljubujočo učinkom vode in mrzlega zraka. Dobi se pet vrst Elsa mil. Elsa lilijno mlečno milo, Elsa glicerinsko milo, Elsa bo-

Odpošiljatej je naslovnikov sorodnik, tudi doktor, iz Češke. Naslovnik plača carino meneč, da mu je sorodnik poslal res kako vrednost, potem pa vidi, da v njej ni drugega kot par vzorcev — vezanja in pletenja v otroških vrticah. Zeme so se nekoč razgovarjale o tem, kaj vse otroci delajo v šoli in sedaj pošilja teta svoji nečakinji nekaj vzorcev, seveda trdno prepričana, da naslovnik s tem ne bo imel stroškov.

Ko prejemnik pri carini vpraša, kako morajo kaj takega deklarirati z vrednostjo 200 D in carino 77 D, dobi lakonični odgovor, da je že tako. —

Pri nas je res marsikaj, kar po drugod menda nima primera. V navedenem slučaju bi povsod drugod že iz naslovov odpošiljatelja in prejemnika lahko sklepali, da je vsaka trgovina izključena. Nadalje menda ne bo carine, ki bi vsebino »vzorca brez vrednosti«, vredno kakih 30 D, cenila na 200 D ter carinila z dobro dvojno pravo vrednostjo.

Tudi to je nekaj posebnega, da je pri nas carinsko deklariranje pravi misterij, ko pišejo uradniki tako nečitljivo, da stranke, če znajo še tako dobro srbohrvaščino in cirilico, ne morejo izpolnjenih deklaracij primerjati s carinsko tarifo.

Večkrat smo že beležili pritožbe, da se pri carinanju brezobzirno in robato postopa z dragim blagom, a vse to ne najde nobenega odziva; raznim obrtnikom se naprej dela škoda.

Marsikaj je pač za ves svet — carinska neverjetnost, za nas pa kruta resnica. — tgr

Še eno besedo posveča to jesen Prosvetna zveza v Mariboru Slomšku in njegovim delom. Danes, dne 18. decembra, priredi namreč v dvorani Zadržne gospodarske banke, Aleksandrova cesta 6, ob osmih zvečer svoj VII. prosvetni večer, čigar predmet bo predavanje o Slomšku in njegovih delih. Predavanje bo zelo zanimivo, tem bolj, ker ga bodo spremljale lepe skioptične slike. Predavatelj je g. prof. Fr. Fink iz Maribora. Ljubitelji prvega svetca svojega, častilci velikega našega Slomška, počastite danes njegov spomin s kolikor mogoče številno udeležbo na njemu posvečenem prosvetnem večeru!

Zastrupljenje. Rešilni oddelek je prepeljal v bolnico Petra Vuženj, 18letnega bandažista iz Praprotnikove ulice. Zastrupil se je z bencinskimi plini ter se nahaja v zelo nevarnem stanju.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Mariboru obhaja na Štefanovo, dne 26. decembra, svojo ustanovno slavnost v dvorani Zadržne gospodarske banke. Med drugim je krstna predstava igre »Sovraštvo« prirejena v slovenščini od N. Velikonje. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Vabljeni so vsi prijatelji društva. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Božičnico za svoje najrevnejše — invalide, vdove in sirote priredi podružnica Udruženja vojnih invalidov v Mariboru v pondeljek, dne 21. t. m. popoldne v Gambrinovi dvorani. Ob tej priliki bo obdarovanih nad sto trpinov — žrtev svetovne vojne z denarnimi zneski, deloma z življenjskimi potrebščinami. Kdor se hoče za Božič spomniti najrevnejših izmed revnih, naj pošlje ali daruje svoj prispevek za zgorajšnji namen.

Narodno gledališče. Repertoar: Danes v petek, dne 18. decembra: Zaprto. — Sobota, dne, 19. decembra, ob 20. uri: »Zakleti grad.« Ab. d, kuponi. — Nedelja, dne 20. decembra, ob 20. uri: »Vesela vdova« (nastop gosp. Urvaleka), kuponi.

V. občni zbor podružnice Osrednjega društva nižjih poštnih in brzojavnih uslužbencev v Mariboru se bo vršil v nedeljo, dne 17. januarja 1926, ob 14. uri v Gambrinovi dvorani z dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo preglednikov računov. 5. Volitev predsednika. 6. Volitev odbora. 7. Slučajnosti. Po občnem zboru slavi podružnica svoj pešetni obstanek.

Javiti se bo treba. Do 1. jan. 1926 naj se javijo na mestnem magistratu soba 4. vsi tisti moški, ki so ali bodo od 18. febr. 1925 do 1. jan. 1926 postali polnoletni pa stanujejo že več kot pol leta v Mariboru in so si s tem dobili volilno pravico. — Istočasno naj se javijo tudi vsi tisti, ki so v omenjenem času odslužili vojaški rok pa miso bili vpisani v stalne volilne imenike.

Vprašanje obmejnega kolodvora v Mariboru. Z mednarodno pogodbo je bilo določeno, da se otvori v Mariboru skupen obmejni kolodvor. Maribor je po svoji legi in po svojem razvoju edini kraj, ki bi mogel priti v Jugoslaviji res v poštev. Kljub temu pa to vprašanje ne pride preko mrtve točke, ker se ministrstvo notranjih del boji, da bi prišlo preveč tujih uradnikov na naše ozemlje. Tako naziranje more imeti svoj izvor edinole na popolnem nepoznanju lokalnih razmer v Jugoslaviji. Osobito v Sloveniji živi na stotine in stotine delavcev iz Nemške Avstrije, in vendar se zato ne kali javni mir in red. Ti delavci tudi izpodjedajo kruh našim lastnim državljanom in vendar se jih pusti nemoteno pri nas. Na obmejnem kolodvoru bi pa bili zaposleni tudi uradniki, katerih ne bi plačevala naša država in ne naši državljanji, ampak tuja država, in bi pri nas pustili svoj denar. Tudi imamo vzorno politično upravo in vzorno policijo, tako, da bi bila kontrola popolnoma lahka. Zato bi bilo pač temboljše za nas, čimveč takih tujih uradnikov pride k nam, nikakor pa in pod nobenim pogojem bi se iz tega razloga ne smelo delati ovir za otvoritev obmejnega kolodvora v Mariboru. Obmejni

kolodvor v Mariboru je prevažnega pomena ne samo za mesto Maribor, ampak tudi za okolico in za celo državo. V najnovejšem času so začele obmejne občine akcijo, da naj bi bil obmejni kolodvor v St. Ilju. S to akcijo se stvari samo škoduje, nikakor pa koristi. Toliko uvidevnosti pričakujemo tudi od naših obmejnih občin, da sprevidijo, da obmejni kolodvor vendar ne more biti v kaki vasi, ampak samo v večjem kraju. Najboljši dokaz nam nudi Avstrija, katera se od svoje strani poteguje, da bi bil obmejni kolodvor na avstrijskem ozemlju. Ne predlaga morda Špilja ali Ernovža, če sta ravno oba kraja večja nego St. Ilj, ampak predlaga Lipnico, dobro vedoč, da more obmejni kolodvor biti samo v kakem večjem kraju. Ako se to vprašanje hitro ne reši in ako bodo lastne občine vprašanje z nova načenjale, se nam bode zgodilo, da obmejnega kolodvora ne bo dobil ne Maribor, ne St. Ilj, ampak Lipnica.

Ako piješ „BUDDHA“ čaj, vživaš že na zemlji raj!

LISTEK.

Mali svet naših očetov.

Roman treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro. Prevod iz italijanščine.

P. S. Za prvi oktober sem odpovedala Veroniki. Prvič radi varčnosti, drugič pa zato, ker sem zvedela, da ljubkuje z nekim finančnim stražnikom. Oh, se to bi kmalu pozabila! Pred pol ure je prišla Ester ter mi rekla, da se je odločila za privolitev. Toda hoče počakati še en dan, preden vidi profesorja. Nos je torej pogoltnila, a ga še ni prebavila.

Franco Luizi.

Torino, 12. septembra 1855.

Sinoči me je poslal Dina v gledališče Angennes, kjer slabo igrajo staro opero, ki mi ne ugaja, to je »Marin Faliero«. Temu se je pridružila še mučna misel, da moram spisati nato članek. Lahko si predstavljaj, da nisem imel baš preveč užitka. Neki tovariš se je ponudil, da me predstavi v loži, kjer sta sedeli dve sijajno oblečeni dami. Mislim, da je storil to vsled Dinove želje, zakaj obotavljal se je in vrgel nagel pogled na mojo obleko, ki je očitno oznanjala sušo v moji denarnici. Lahko si misliš, da mi je bilo ljubo, da sem se izvelkel iz zadrege!

Obleka stara, ponošena, a zvesta

dolžan sem ti hvaležnost, ki ti je ne odtegujem.

V gledališču niso govrili drugega kot o Sebastopolu. Večina ljudi misli, da mir še ne bo sklenjen, da Anglija ne bo preje odložila orožja, dokler ne bo vzela Rusom za petdeset let lakomnosti po osvovitvah. Ko sem šel iz gledališča sem slišal, ko je rekel nekemu poslaniku B., hud nasprotnik vojne: »Zavzeli so svoj grob. Majhen Napoleon, majhna Moskva! Glasno sem rekel: »Zavzeli so Verono.« B. me je pogledal z bliskajočimi očmi in tudi jaz sem ga gledal, ne da bi povesil oči. Zmignil je z ramami in šel dalje. Šel sem v svojo podstrešno sobico ter začel pisati članek na rob nekega časopisa, da ne bi kvaril papirja.

Pisal sem, črtal, zopet napisal in zopet črtal in sem končal šele ob štirih zjutraj. Pravijo mi, da imajo moji stavki preveč klasično obliko ter da rabim preveč toskanskih besed in oblik. »Pojdite no s svojim Giustijem!« mi je rekel D. Zalibog ne znam pisati v piemontski italijanščini, kakor bi on želel. Vmes sem zaslužil krasen, bliščeč, nov zlatnik s tako natančno podobo Viktorja Emanuela, da boste padli kar v omedlevalo od ganjenja, kakor je omedlela včeraj pred hotelom Liguria neka benečanska gospa, ko je zagledala na čelu krdela pešcev generala Giannottija. Radi njegovih velikih brk, je namreč mislila, da je kralj. Shranil bom ta zlatnik ter ga nesel v Lugano. Ti ga deni na stran in naj bo prvi kamen za Ombrettino doto. Prav tako, kaj ne? Prišel sem na to misel vsled sanj, ki sem jih imel danes zjutraj, ko sem komaj zaspal in je bila duša v svojih prikaznih skoraj božanska.

Sanjalo se mi je, da sem bil v cerkvi Sv. Boštjana v Orii s Teboj in Marijo, ki je bila velika, lepa, oblečena kot nevesta. Zenin je bil Mihael Steno, stric Peter pa si je nadel mašno strajco in štolo, da bo zvezal zakon. Tedaj je Mihael Steno vstal iz pokleka, prišel k meni in rekel: »Vse je dobro, toda doto, doto?«

Moja sladka Marija, tudi zate bo prišel veliki dan dote. In četudi boš imela tedaj shranjenih mnogo novcev nad tem zlatnikom, Ti bo vendar ta zlatnik najljubši!

Kolko bo stala »Naša Straža« v l. 1926?

»Naša Straža« bo stala v letu 1926:

- Za celo leto 80 din.
- za pol leta 40 din.
- za četrt leta 20 din.
- za mesec 7 din.

Izven države SHS stane »Naša Straža« še enkrat toliko.

nedosegljiva glede trajnosti in jakosti žarenjal

Učenec, iz dobre hiše, z dobrimi spričevali, se sprejme v trgovino z modnim in galanterijskim blagom. Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2. 602

Dober starejši glasovir se poceni proda. Gospa Triebnik, Maribor, Koroška cesta 19 I. 608

Vino prodaste staro ali novo, ako pošljete takoj vzorec in zadnjo ceno postavno kolodvor na skladišče ljutomerskih vin, Zagreb, Prilaz 35. 607

Usmilite se brezstanovanjcev! Prijavite proti dobremu plačilu vse količkej odveč prostore stanovanjski borzi »Marstan«, Maribor, Rotovški trg 1. 597

Krojači in šivilje! Kroje (šnite), kakoršne želite, za dame, gospode in otroke izdeluje in razpošilja: Knafelj Al., strokovni učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ulica 2. 598

Kavarna »Evropa«, čez cesto od kolodvora, dnevno koncert, vsi časopisi na razpolago, dobre pijače, postrežba točna. Se priporoča! — Za Jos. Cizela — Gabro Valjak. 519

Lepa in praktična

božična darila

in okras za božična drevesca po najnižjih cenah priporoča

DRAGO ROSINA, MARIBOR, VETRINJSKA ULICA.

Dr. Oetker-jev

Prašek za pecivo

Vanilin sladkor

Svetla glava.

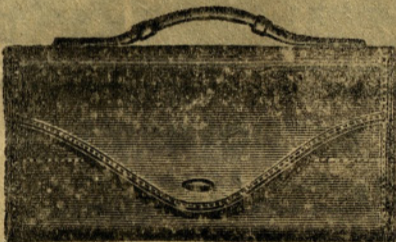
imaio svetovni glas.

Dobijo se povsod in v glavni zalogi

Jož. Reich, Maribor.

Knjiga receptov na željo brezplačno in poštne prosto.

Božična in novoletna darila

so najprimernejša in tista, katera se vsak dan rabi, n. pr.: kovčeki in torbice za potovanje, različne damske, spisne, šolske in tržne torbice, listnice, tobačnice, denarnice za drobiž, kakor tudi gamaše in nahrbtniki.

V veliki izbiri in po zmernih cenah pri

Ivan Kravos, Maribor,
Aleksandrova cesta 13

OGLAS

Kod komande 45. pešadiskog puka u Mariboru, obdržavat će se na dan 21. decembra 1925. godine u 11 časova u kasarni »kralja Aleksandra I.« ustmena licitacija (do kojeg vremena mogu se dostaviti i direktne ponude) za nabavku:

- 3000 kg domaće svinjske masti i
- 200 kg olivnog ze'tina (ulja).

Kaucija je potrebna 5% sve ukupne vrednosti artikala.

Ponudjaci su dužni na dan licitacije pored ostalih dokumenta podneti i Uverenje o državljanstvu.

Uслови za liferaciju mogu se videti dnevno u kancelariji štaba komande 45. pešadiskog puka.

Broj 16153 od 30. novembra 1925. godine. — Iz kancelarije komande 45. pešadiskog puka u Mariboru.

Ivan Kovacič, Maribor,

Koroška cesta št. 10

nasproti Cirilove tiskarne

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega steklenega in porcelanastega blaga.

Lepa izbira primernih božičnih in novoletnih daril.

Steklarska delavnica.

Najnižje cene in solidna postrežba.

Edina slovenska tvrdka te stroke v Mariboru.

Prevzem gostilne.

Naznanjava vsem našim znancem in vsemu p. n. občinstvu, da sva prevzela gostilno g. Jurija Schrott na

Koroški cesti št. 56.

Najine goste bodeva zmiraj postregla z najboljšim novim in starim namiznim in vrstnim vinom, kakor: pekerčanom in ljutomerčanom, ter s svežim pivom in se priporoča v najino meščansko kuhinjo, tudi abonentom. Poskušala bova obdržati najine goste z zmernimi in brezkonkurenčnimi cenami.

Slavno občinstvo se vabi, da naju razveseli s svojim častnim obiskom in naznanjava obenem, da se vrši v najini gostilni v soboto in v nedeljo, 19. in 20. decembra:

pojedina klobas in krofov

ter vabiva vse prijatelji in znance na obilen obisk.

613

Karel in Josipina Kožuh.

Naznanilo preselitve.

Čast mi je naznaniti, da sem se s svojo dosedanjo trgovino z usnjem in izdelovanjem gornjih delov čevljev preselil iz Koroške ceste 64 v

Koroško cesto 13.

Zahvaljujem se vsem dosedanjim cenj. odjemalcem za njihovo naklonjenost ter se bodem tudi v bodoče potrudil, da ustrezem v prodaji z vsemi tu- in inozemskimi vrstami usnja, kakor z vsemi čevljarškimi potrebščinami in v izdelovanju vseh vrst gornjih delov za čevlje po meri z najsolidnejšo postrežbo in najnižjimi cenami.

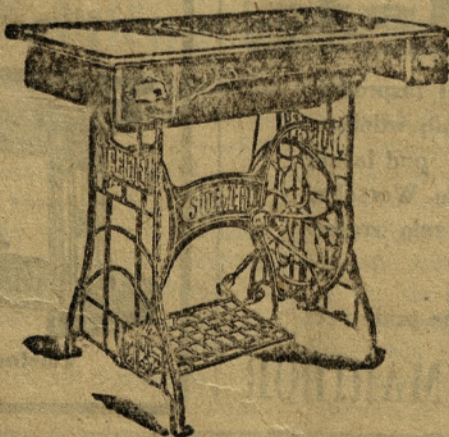
Nadejajoč se tudi v novi trgovini vse naklonjenosti in zupanja bilježim z odličnim spoštovanjem

V. Vošinek,

trgovina z usnjem in izdelovanjem gornjih delov čevljev, MARIBOR, KOROŠKA CESTA 13.

**Najpopolnejši
Stowor šivalni stroj**

15letno jamstvo!

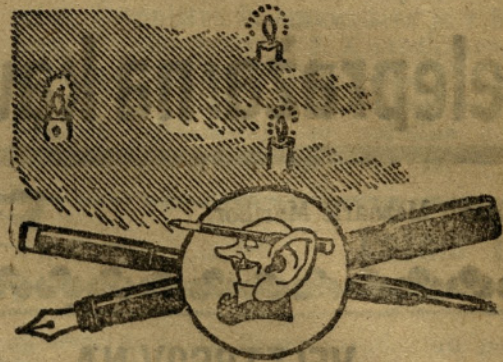
15letno jamstvo!

s pogreznjivim transporterjem (glabeljc). Z odnosnim premikom, je pripravljen za štepanje, vezerje ali švanje.

LJUDOVIK BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6/I.

**Najbolje la nalvarneje naložite svoj denar pri
Okraim do ojlilici v Ljutomeru,**

ki obrestuje hranilne vloge navadno po 8%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hranilne knjige trugh denarnih zavodov kot gotovino ter izvršuje vsa naxazila — Tekoč račun.

**Zahtevajte pri Vaših
Božičnih nakupih izrecno
proizvode Penkala**
Penkala svinčniki od D.13⁵⁰ naprej
Naliv držala s 14 kar.z.latin.
peresom od Din.120: naprej

Za Božič

priporoča svojo zalogo v galanteriji, igračkah, gospodarskih in kuhinjskih posodah po zelo nizkih cenah

JOSIP MLINARIČ, MARIBOR, GLAVNI TRG ŠTEV. 17

Pri nakupu od 100 din. 5% rabata.

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti jesen in zimo

KARO-čevlje

Lastne delavnice — solidne cene,

MARIBOR, Koroška cesta št. 19.

Le najbolje je najceneje.

DOMAČA
ZARNICA

TOVARNA
VOLTA
MARIBOR

Oglejte si izložbo pri urarju in draguljarju
Lovrencu Slojcu
Maribor, Ju žičeva 8,
kjer do ite po tvarniški ceni vsa primer-
na di'ija za Božič in
Novo leto.

Vsa popravila izvršujem točno in po primerni ceni.

»Sveta in dobra je misel moliti za mrtve.«

Zato naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem protresljivo vest, da je danes, dne 17. 12. 1925 v Bogu preminula, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 64. letu starosti, naša ljubljena žena in mati, gospa

Poza Lajh

Telesni ostanke preblage rajnice se izroče materi zemlji v soboto, dne 19. 12. 1925, ob 1/2 na 5. uri na mestnem pokopališču od ondotne mrtvašnice.

Blago rajnico priporočamo v molitev pri sv. maši, ki se bo služila v ponedeljek, dne 21. 12. 1925, ob 6. uri zjutraj v sičnici.

Franc Lajh, mož. — Franjo Lajh, sin. — Genevefa Lajh, roj. Tertinek, sinaha.

Širite „Našo Stražo“!

Velepražarna kave Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg št. 21.

Brzjavljivi: Meznarič Maribor.

Trgovci, zahtevajte po nudbel

Telefon interurban 678.

VELETRGOVINA

TRGOVSKI DOM

V MARIBORU

nudi za nakup božičnih klari! izvanredno nizke cene.

NOVO!

NOVO!

Otvoritev novih velikih trgovskih lokalov v suterano.

Tu se bodo prodajalo na tisoče raznih ostankov blaga po novi reklamni ceni.

Za obilen obisk se priporoča

Ivan Prograd

Priporoča se

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 din., 75 cm veliki po 600 din., 80 cm veliki po 700 in 800 din., 90 cm veliki po 800 din., 100 cm veliki po 950 din. in po 1280 din., 120 cm veliki po 1700 din.

Stenski križi

z leseno podobo (korpusom) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 din., 25 cm po 55 in 90 din., 30 cm po 77 in 100 din., 35 cm po 96 in 115 din., 40 cm po 140 din.

Stenski križi

z kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 din.

Stoječi križi

z kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 din. Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

To je veselje, taka pena!

Kdor uporablja „GAZELA“-milo, ima prijetno delo in je hitro gotov. Jaz ne perem nikdar z drugim kakor z „GAZELA“-milom.

POPRAVILA

MEHNIK IVAN LEGAT

Specialist za pisarniške stroje

MARIBOR

samo Vetrinjska ulica 30.

Telefon št. 434.

Globoko potrta naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je moj predragi mož

Luka Hleb

v sredo, dne 15. decembra 1925, v starosti 72 let po dolgotrajni mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče za vedno zatisnil svoje blage oči.

Zemeljski ostanki se bodo položili v soboto, dne 19. decembra 1925, predpoldan v rodbinsko grobnico na pokopališču podružniške cerkve sv. Marije na Smolniku.

Smolnik, dne 15. decembra 1925.

Ivanka Hlebova, žena.

Velika razprodaja

Zaradi opuščene izdelovanja se od dne 10. decembra naprej razprodaja vse blago klobučnaste in baržunaste robe, lutk in enakih lastnih izdelkov, kakor velike količine gumija, celuloida in mehničnih igrač za 20 pod lastno ceno. Razprodaja se vrši do nove odredbe v trgovini g. Karola Worsche, Gosposka ulica 8, kjer se tudi prekupcem vsakovrstne igrače po zelo izredno nizkih cenah oddajajo.

Taka priložnost za nakup ne pride več! Taka priložnost za nakup ne pride več!

„LUTKA“, prva jugosl. tovarna dečjih igrač, MARIBOR

Edino najboljši

šivalni stroji in kolesa so le

Josip Petelinc-B

Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke Gritzner, Phönix in Adler

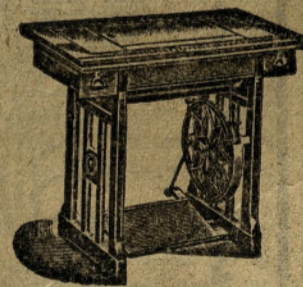
za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Istotom najboljši švicarski pletilni stroji znamke »Dubied«

Pouk v vezenju in kpanju brezplačen.

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago.

Telefon 913

Zadružna gospodarska banka d. d.,

Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškano cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.